

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14248-03-20 כהן נ' בוגנים

לפני כבוד השופטת הדס פלד

התובע:

מאיר כהן

נגד

הנתבעת:

שיראל בוגנים

פסק דין

זוהי תביעה על סך 33,900 בעילת לשון הרע.

רקע ותמצית טענות הצדדים

1. התובע, רופא מומחה בתחום כירורגיה פלסטית המכהן כיו"ר איגוד המנתחים הפלסטים בישראל, שימש כעד מומחה מטעם נתבע, בתביעת רשלנות מקצועית אותה הגישה הנתבעת.
2. לצורך חוות הדעת, נדרשה הנתבעת להתייצב לבדיקה אצל התובע וביום 28.11.2019 הגיעה למרפאת התובע לצורך הבדיקה.
3. ביום 07.02.2020 מסר התובע את חוות דעתו למשרד עורכי הדין המייצג את הנתבע ולפיה, הנתבעת אינה זכאית לאחוזי נכות.
4. שלושה חודשים לאחר הבדיקה, ביום 01.03.2020, הגיבה הנתבעת לפרסום בעמוד הפייסבוק "האיגוד הישראלי לכירורגיה פלסטית ואסתטית", המנוהל ע"י התובע, וכך כתבה:

"הגעתי אל "דוקטור" מאיר כהן למטרות חוות דעת משפטית, לאחר שנשלחתי לשם ע"י מנתח אחר מאיגוד הפלסטיקאים התבקשתי להגיע אליו. בכל מקרה המתנתי זמן ממושך כחצי שעה. קראו לי להכנס התבקשתי להוריד חולצה וחזיה ותוך כדי שאני ערומה למולו בחר דק מאיר כהן לענות לשיחה בטלפון הנייד שלו ולתת לי להמתין זמן נוסף הפעם ערומה למחצה. כנראה לא הספיקה ההמתנה שלי בחוץ (לא היה בפנים פצינט) להכנס לתוך המשרד שלו גם כשנכנסתי. אחרי שהוא ביקש שאוריד חזיה הוא מסמן לי להמתין שיסיים את שיחת

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14248-03-20 כהן נ' בוגנים

הטלפון שלו!!! שלא נשמעה שיחה של חיים או מוות... בלי לזלזל בעבודת הקודש שלו חלילה... שסיים את השיחה לא נגמר ההלם בתוך כל "המקצועיות" הזאת בחר דק מאיר כהן לצלם אותי בערומי עם הטלפון הנייד שלו. מסתבר שגם ערך את התמונות בטלפון. לא אתפלא אם הוא גם שלח את התמונות בוואטסאפ. אם הכבוד שלך חשוב לך... הוא לא הבן אדם."

5. התגובה פורסמה על ידי הנתבעת גם באתר מאקו בריאות (נספח א' לכתב התשובה).

6. ביום 02.03.2020 פנה התובע לנתבעת בהודעת וואטסאפ, בדרישה להסיר את הפרסום בעמוד הפייסבוק ולפרסם התנצלות. הנתבעת דחתה את הדרישה והשיבה כי הפרסום מתאר באופן נכון והוגן את תחושותיה.

7. כשבוע לאחר מכן, ביום 08.03.2020, הודיעה הנתבעת לתובע, כי מחקה את הפרסום והסבירה כי נפגעה מיחסי האנוש וההתנהלות ולא היה בכוונתה לפגוע בשמו או בפרנסתו (נספח ב' לכתב ההגנה).

תמצית טענות התובע-

8. בפרסומים מוצגת תמונה לפיה, התובע פועל כביכול באופן שאינו מקצועי, שכן משתמש בטלפון הנייד לצורך צילומים ואף מפיץ את התמונות וניתן לפרש זאת אף כהטרדה מינית.

9. שימוש בטלפון נייד לצורכי צילום, מהווה פרקטיקה מקובלת בכירורגיה פלסטית, כפי שניתן ללמוד מספרות רפואית המציינת, כי מדובר באמצעי נפוץ וראוי. התובע כופר בטענת הנתבעת לפיה ערך את התמונות.

10. הפרסום בעמוד הפייסבוק פוגעני במיוחד, שכן מדובר בעמוד המרכז את כל העוסקים בתחום הכירורגיה, קולגות של התובע, הנחשפים גם הם לפרסום וכי מתוקף תפקידו כיו"ר האיגוד, מדובר בפגיעה קשה במוניטין שצבר.

11. לנתבעת לא עומדת הגנת "אמת דיברתי" ביחס לפרסומים. גרסתה אינה אמת. התובע לא ענה לטלפון במהלך הפגישה ואף ביקש ממנה לפשוט את בגדיה העליונים רק בעת הצילום ולא קודם לכן.

תמצית טענות הנתבעת-

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14248-03-20 כהן נ' בוגנים

12. תחושת ההשפלה בזמן שיחת הטלפון, צילום במכשיר הטלפון הנייד ויחסו המזלזל של התובע, גרמו לנתבעת לעזוב את המרפאה בבכי. הנתבעת שתפה את אמה בתחושותיה בזמן אמת ואמה אף הלינה על התנהלות התובע, בדוא"ל ששלחה לעורך הדין המייצג את הנתבעת (נספח א' לכתב ההגנה).
13. הנתבעת הגיבה לפרסום מודעה שיווקית של התובע, בנוגע לאותם שתלים שהושתלו בגופה והרגישה צורך לשתף בחוויה המשפילה שעברה ואף לגרום לתובע להתנצל. השימוש בגרשיים במילה דוקטור, נבע מכך, שהנתבעת אינה יודעת להשתמש בסימני פיסוק.
14. התובע לא הכחיש את האירוע כפי שתואר על ידה ותמורה שבחר להגיש תביעה זו, המהווה תביעת השתקה.
15. עמוד הפייסבוק מנוהל על ידי התובע ואף היה באפשרותו למחוק את תגובת הנתבעת. לפרסום נחשפו מספר גולשים, בשונה מהמספרים שמציג התובע. הנתבעת מחקה את כל הפרסומים.
16. הפרסומים מהווים הבעת דעה ותאור הוגן ומדויק למה שהתרחש במרפאה. לנתבעת עומדות ההגנה בחוק איסור לשון הרע הגנת אמת בפרסום לפי סעיף 14 והגנת תום הלב, לפי סעיף 15 לחוק.
17. טענת התובע לפיה משתמעת מהפרסום טענה להטרדה מינית, הינה פרשנות של התובע, המנסה לסלף את העובדות.

תשובת התובע-

18. התובע טוען כי פנה ל-132 מומחים לכירורגיה פלסטית בישראל. 42% מהמומחים השיבו כי הם משתמשים במצלמת הטלפון הנייד לתיעוד מטופלים בכירורגיה פלסטית. ממצאים אלה שוללים לחלוטין את טענתה המופרכת של הנתבעת, בעניין שימוש במצלמת טלפון נייד על ידי מנתח פלסטי. כל שנאמר על ידו לנתבעת היה, כי הניתוח אותו עברה ובגינה הגישה תביעה, חייב את הסכמת הוריה. אין בכך כל דבר משפיל או מבזה. התובע הוסיף, כי הנתבעת רואה בו זרועו ארוכה של המנתח אשר לטענתה "השחית את גופה" ולכן משיתה את כעסיה עליו.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14248-03-20 כהן נ' בוגנים

דין והכרעה

19. חוק איסור לשון הרע משקף איזון אופקי בין שתי זכויות יסוד בסיסיות: הזכות לשם טוב והזכות לחופש הביטוי. זכויות אלה מרכזיות בשמירה על כבודו של אדם והוכרו בפסיקה כזכויות נגזרות מזכות האדם לכבוד (ע"א 89/04 **נודלמן נ' שרנסקי** (פורסם בנבו, 04.08.2008) פסקה 12 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה (להלן: "**עניין נודלמן**")).

20. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: "**חוק איסור לשון הרע**"), קובע:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול-

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג

מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם במשרה ציבורית ואם במשרה אחרת,

בעסקו, במשלח ידו או מקצועו;

(4) לבזות אדם בשל גזעו, בשל מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו,

נטייתו המינית או מוגבלותו;"

21. על מנת להכריע בתביעת לשון הרע, יש לבחון האם הפרסומים מהווים לשון הרע כמשמעותה בחוק איסור לשון הרע, לפי משמעות הפרסומים בהקשרם האובייקטיבי ולפי אמות המידה המקובלות על האדם הסביר; במידה ואכן- האם עומדת לנתבעת ההגנות המנויות בחוק ומהו הסעד המתאים בנסיבות העניין (**עניין נודלמן** פסקה 17 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה).

22. המבחן לפרשנות הפרסום לצורך בחינה האם יש בו כדי לבזות ולהשפיל אדם בעיני הבריות ובחינת השאלה האם הוא מהווה לשון הרע, הוא מבחן אובייקטיבי, דהיינו, הדרך בה נתפס הפרסום בעיני האדם הסביר ולא בעיני הסובייקטיביות של הנפגע מהפרסום (ע"א 740/86 **תומרקין נ' העצני**, פ"ד מג (2) 333).

בע"א 10281/03 **אריה (אריק) קורן נ' עמינדב (עמי) ארגוב**, [פורסם בנבו, 12.12.2006] פסקה 15 קובע ביהמ"ש:

"פרשנות הפרסום תעשה בהינתן מכלול הדברים כל שיש לבחון את הביטוי השנוי במחלוקת הן לגופו, בפני עצמו, והן כחלק מהקונטקסט הכללי, על רקע יתר הדברים שנאמרו מפי המפרסם, שכן בחינת התמונה במלואה כפי שנתגלתה בפני הצופה או המאזין חיונית והכרחית".

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14248-03-20 כהן נ' בוגנים

23. לצורך גיבוש הקביעה האם פרסום מהווה לשון הרע, אין חשיבות לשאלה האם הייתה למפרסם כוונה לפגוע אם לאו ואין הכרח כי נפגע יושפל או יבוזה בפועל. די בכך שהפרסום היה עלול להביא לתוצאה שכזו (ראו רע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר** (פורסם בנבו, 12.11.2016) (פסקה 6)).

24. ביחס לפרסומים באינטרנט וברשתות החברתיות, פסק בית המשפט, כי תגובה (comment), שהיא מענה לפרסום המקורי, עונה להגדרת "פרסום" כמשמעותו בסעיף 2 לחוק (ראה רע"א 1239/19 **יואל שאול נ' חברת נידלי תקשורת בע"מ** [פורסם בנבו, 08.01.2020] פסקאות 4-5 לפסק דינה של כב' השופטת ברק-ארז).

25. הנתבעת תארה בפרסום, כי המתינה כחצי שעה להיכנס לבדיקה, התבקשה להיכנס ולפשוט את בגדיה העליונים ובעוד חלק גופה העליון חשוף, בחר התובע לענות לשיחה בטלפון הנייד. הנתבעת הוסיפה, כי התובע צילם אותה במצלמת הטלפון הנייד, ערך את התמונות וכי לא תתפלא אם גם שלח את התמונות בוואצאפ. התובעת עשתה שימוש בגרשיים במילה דוקטור, ונקטה במילים "**בתוך כל המקצועיות הזאת**". במבחן אובייקטיבי ובאמות מידה מקובלות של האדם הסביר, יש בכל אלה יש כדי להטיל דופי במקצועיותו של התובע ולהציגו באור שלילי.

26. ככלל הטלת דופי במקצועיותו של אדם תחשב לשון הרע (אורי שנהר "**דיני לשון הרע**" (תשנ"ז) 2016. עמ' 128-129 להלן: "**שנהר**"); עא(ת"א) 26770-05-16 **מרפאת איי קליניק נ' פרץ ואח'** (פורסם בנבו) 16.7.2018).

27. משנקבע כי הפרסום מהווה לשון הרע יש לבחון האם עומדות לנתבעת ההגנות בחוק איסור לשון הרע.

28. סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע קובע כך:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש".

29. הגנת אמת בפרסום כוללת שני תנאים מצטברים: האחד, נוגע למידת אמיתות הפרסום המהווה לשון הרע. כאשר בהקשר זה נקבע כאמור בסיפא של הסעיף, כי ההגנה לא תישלל בשל העדר הוכחת "אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש". השני, נוגע למידת

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14248-03-20 כהן נ' בוגנים

העניין הציבורי שבאותו פרסום. הקביעה האם יש אמת בפרסום היא קביעה עובדתית המושתתת על ראיות ועדויות הצדדים, במסגרתה יש לבחון את תוכן הפרסום, אל מול המציאות העובדתית. לעומת זאת, שאלת קיומו של עניין ציבורי היא ערכית בעיקרה והיא מוכרעת על-ידי בית-המשפט בהתאם למדיניות השיפוטית (עניין נודלמן).

30. נטל הוכחת ההגנה של "אמת הפרסום" מוטל על המפרסם. **"נתבע או נאשם המבקש להסתמך על הגנת סעיף 14 חייב להוכיח את אמיתות הפרסום בדרכי ההוכחה הרגילות"** (שנהר, ע' 246).

31. אף פרסומים שאינם אמת, עשויים לזכות להגנה, מקום שבו הפרסום נעשה בתום לב לפי ס' 15 לחוק. שני נדבכים להגנת תום הלב: האחד- פרסום בתום לב; השני- תוכן הפרסום עוסק בהבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד בעל אופי ציבורי או בקשר לעניין ציבורי, או על אופיו, עברו, או דעותיו במידה שנתגלו באותה התנהגות.

32. אמירותיה העובדתיות של הנתבעת לפיהן, המתינה חצי שעה עד שנקראה להיכנס לבדיקה ואף המתינה חשופה כאשר התובע שוחח בטלפון הנייד- לא נסתרו ואין לי יסוד להניח כי בדתה אותן מלבה. השימוש בגרשיים, במילים דוקטור ומקצועיות, מבטא את תחושותיה של הנתבעת. הנתבעת הוסיפה כעובדה, עליה אין מחלוקת, שהתובע ביצע את הצילום בטלפון הנייד. מהקונטקסט הכללי עולה, שהנתבעת חשה שצילום בטלפון הנייד לצרכי בדיקה, משפיל ואינו ראוי. הנתבעת כתבה כי התובע ערך את התמונות- טענה שלא הוכחה והוסיפה **"לא אתפלא אם הוא גם שלח את התמונות בוואטסאפ"**.

33. מהודעת דוא"ל ששלחה אמה של הנתבעת לעורך הדין המייצג את הנתבעת (נספח א' לכתב ההגנה), עולה, כי הנתבעת סיפרה לאמה לאחר הבדיקה, שהתובע חקר אותה הכיצד הוריה הסכימו שתעבור ניתוח בהיותה קטינה. האם כתבה לעורך הדין **"זה נגמר שהיא יצאה עצבנית משם ואמרה לו שהיא לא מוכנה להתבזות ככה בפני אנשים ושהיא תלך עם האמת שלה עד הסוף"**.

34. הנתבעת טוענת כי התבטאויותיה כפי שבאות לביטוי בפרסום חוסות בצילה של הגנת הבעה דעה בתום לב על פי סעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע, וזו לשונו של הסעיף:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע, תהא זו הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב, באחת הנסיבות האלו:

- - -

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14248-03-20 כהן נ' בוגנים

(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אופיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע, במידה שהם נתגלו באותה התנהגות."

35. קיימת הבחנה בפסיקה בין הבעת דעה לבין קביעת אמת עובדתית, כאשר זו הראשונה, תיטה לחסות תחת חופש הביטוי על מנת שלא לפגוע בשיח הלגיטימי. פרסום ייחשב כהבעת דעה, אם האדם הסביר יבין את האמור בו כהבעת דעתו של המפרסם, כאשר ההנחה היא שהקורא הסביר אינו מנתח ניתוח מדוקדק של כל אמרה ואמרה. הלכה פסוקה היא כי על הטוען להבעת דעה להראות כי נתקיימה בדבריו הבחנה בין היסוד העובדתי לבין היסוד של הבעת דעה. ההבחנה בין עובדות לבין הבעת הדעה צריכה להיות ברורה (ראה ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין - אורבך, סה(3) 369 (2012)).

36. מילות הפרסום יהיו נקודות מוצא בסיווגו של הפרסום כהבעת דעה או כעובדה. כך, לשון נחרצת כמו "אין לי צל שספק" תיטה להתפרש כנקיטת עובדה (תא"מ (נת') 42103-12-10 אלכסנדר מילמן נ' טל פרז'ון [פורסם בנבו 2014]). שימוש במילה "לדעתי", "לטעמי" או כל מילה העשויה להיפרש כמבטאת את דעתו האישית של המפרסם המביא אותה בפני הקוראים תיטה לחסות תחת הבעת דעה (תא (מחוזי ים) 1624/99 דן תיכון נ' צבא ההגנה לישראל – יחידת גלי צה"ל ואח' [פורסם בנבו, 04.09.2003]).

37. תאור תחושותיה של הנתבעת במהלך הבדיקה, הינו בגדר הבעת דעה מותרת וסבירה המבטאת את חוויה סובייקטיבית. הבעת הדעה אמורה לשקף הליך מחשבתי סובייקטיבי ויכולה גם לתאר מצב אובייקטיבי ובלבד שתנוסח כדעה (ד"נ 9/77 חברת החשמל לישראל בע"מ נגד הוצאת עיתון הארץ בע"מ פד"י לב(3) 337, 353). להבחנה בין פרסום של עובדות לבין פרסום של דעות ר' גם שנהר (עמ' 310-309). שימוש על דרך השלילה במילים "לא אתפלא אם" בעיני האדם הסביר אין בו כדי ללמד על עובדה, כי על הסקת מסקנות לכל היותר או הבעת השערה על היתכנותם של הדברים.

38. זאת ועוד, התובע טוען כי מהפרסום עלולה להשתמע הטרדה מינית. אולם כאמור, יש לבחון את הדרך בה נתפס הפרסום, בעיני האדם הסביר ולא בעיני הסובייקטיביות של הנפגע מהפרסום. הנתבעת טענה מנגד כי התכוונה לכך שהתובע שלח את התמונות לגורם שהזמין את חוות הדעת (עמ' 2 ש' 24-25) לדבריה: "המשפט האחרון בביקורת שלי לא אתפלא אם שלח את התמונות" לא כתבתי את זה כעובדה. וזה בעקבות הדברים שרשמתי לפני כן שהעידו לי על חוסר מקצועיות" (עמ' 3, שורות 29-30).

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14248-03-20 כהן נ' בוגנים

39. ההכרה במרחב האינטרנט כאמצעי דמוקרטי וצרכני להבעת דעות וביקורות מחייבת גישה מרוככת לפרסומים מסוג הפרסומים דנן, (רע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק אי.טי.סי. [1995] החברה לשרותי בזק בינלאומיים בע"מ, סג(3) 664, בעמ' 697 :

"אכן הזכות לשם טוב ולכבוד אינה מתאינת במרחב הווירטואלי ואין להסכין עם הילכדותה ברשת... שאלה היא האם ראוי להחיל את דיני לשון הרע הקיימים על פרסומים משמיצים באינטרנט... לטעמי, נדרשת הסדרה של הנושא, אך בהיעדר עדכון ראוי של דיני לשון הרע הקיימים מוטב להחילם "בשינויים המתחייבים"... השינויים המתחייבים כוללים היבטים שונים של הפרסום באינטרנט, ובהם: המשקל המועט שניתן לעיתים קרובות להתבטאויות במסגרת תגובות בכלל, ובמסגרת תגובות אנונימיות בפרט; ריבוי התגובות באופן שלעיתים קרובות הפרסום המשמיץ "נבלע בהמון"; והנגישות של הנפגע-עצמו, ושל שוחרי טובתו, לאותם אתרים שבהם נעשה הפרסום הכולל לשון הרע, והיכולת לפרסם הכחשות ותגובות מתאימות ("התרופה לדיבור הפוגע – היא דיבור נוסף" – עניין בן גביר, פס' 17 לפסק-דיני). כל אלה עשויים לעיתים תכופות לייתר את הצורך האמיתי בקיומה של תביעת לשון הרע, ואף להפוך את טענות הנפגע ל"זוטי דברים".

40. התובע פנה אל הנתבעת בבקשה למחוק את הפרסום ולפרסם התנצלות. אמנם בתחילה הנתבעת סירבה להסיר את הפוסט, אולם כשבוע לאחר הפרסום, מחקה את הפוסט לבקשת התובע ועדכנה אותו כי עשתה כן בהודעה. הנתבעת לא פרסמה התנצלות, אך יש לתת את הדעת לכך שפעלה להסרת הפרסום, לכך שהתנצלה בפני התובע באותה הודעה שנשלחה בה הסבירה שנפגעה מיחסי האנוש וההתנהלות של התובע אך שכוונתה לא הייתה לפגוע בפרנסת התובע.

סוף דבר

41. התביעה נדחית.

ניתן היום, י"ב תשרי תשפ"א, 30 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14248-03-20 כהן נ' בוגנים

הדס פלד, שופטת

